

Justitiedepartementet
Diarienummer: Ju2023/01485
Till: ju.remissvar@regeringskansliet.se
kopia: Ju/L1@regeringskansliet.se.

Remissyttrande avseende betänkandet (SOU 2023:35) Nya regler om hållbarhetsredovisning Ju2023/01485

Sammanfattning

EU-kommissionens antagna CSRD-direktiv kommer utgöra en avgörande faktor för unionens möjligheter att uppnå målen inom ramen för den Gröna Givens. Direktivet syftar till att harmonisera hållbarhetsinformation och möta den globalt ökade efterfrågan på hållbara affärsmodeller. För att garantera trovärdigheten och upprätthålla förtroendet för hållbarhetsredovisningen krävs en extern granskningsprocess, en verifiering av innehållet.

Implementeringen av CSRD-direktivet i nationell lagstiftning har en central roll eftersom det etablerar en rättslig grund för framtida beslutsfattande. Myndigheter, investerare och kunder kommer alltmer att inkludera hållbarhetsaspekter i sina beslut, därför är det avgörande att tillhandahålla noggranna och högkvalitativa rapporter.

För de företag som omfattas av direktivet är förtroendet för granskningsprocessen av särskild vikt. Dessa företag måste kunna förlita sig på oberoende organ med specifik kunskap, inom såväl rapportering som inom företagets egenartade bransch, för validering av rapporten i sin helhet och konsekvenserna av de enskilda åtgärder som vidtagits i hållbarhetssyfte.

Mot bakgrund av det vill Swetic därför rikta stark kritik mot utredningens förslag att inte öppna upp för möjligheten att låta oberoende ackrediterade kvalitetsgranskare utgöra ett alternativ till auktoriserade revisorer för att granska och upprätta granskningsberättelse över hållbarhetsrapporten, detta trots att direktivet möjliggör för detta.

Förslagets begränsningar är inte bara negativt för företagens möjligheter till flexibilitet, det är även negativt utifrån konkurrenssynpunkt och utgör en möjlig risk för kritisk kompetensbrist i takt med att allt fler företag omfattas av kraven på upprättande av hållbarhetsredovisning och således granskning av densamma.

Bakgrund

Swetic är en medlemsstyrd branschorganisation för företag verksamma inom provning, besiktning, kontroll, kalibrering och certifiering, även kallad TIC-branschen. Organisationen representerar 90 % av branschens verksamma företag i Sverige, samtliga ackrediterade av ackrediteringsmyndigheten Swedac, som också utövar regelbunden tillsyn av att kraven på kompetens, oberoende och kvalitet upprätthålls.

Synpunkter på utredningen

3.10.5 Vem ska vara behörig att granska hållbarhetsrapporten?

Utredningen konstaterar att kravet på oberoende granskning av hållbarhetsrapporter innebär att efterfrågan på revisions tjänster kommer att öka samt att mindre revisionsbyråer av resursskäl kan vara förhindrade att tillhandahålla den särskilda kompetens som krävs för att granska hållbarhetsrapporter.

Som åtgärd föreslås inledningsvis möjligheten att anlita två revisorer. Möjligheten att låta en av dessa komma från en oberoende leverantör av kvalitetsgranskningstjänster utesluts. Motiveringen är att en sådan öppning skulle föranleda ett ”tämligen komplext system” för oberoende kvalitetsgranskare. Även Swedac bedöms, i egenskap av tillsynsmyndighet, oförmögna att etablera processer för tillsyn av oberoende granskare enligt utredningen. Utredningen finner därför inte tillräckliga skäl för att föreslå andra än auktoriserade revisorer i Sverige att granska hållbarhetsrapporter och lutar sig delvis mot att Finland gjort samma bedömning. De öppnar däremot upp för en utvärdering om ett par år när närmare analys av liggande förslag gjorts.

Tre saker är viktiga att belysa gällande ovanstående antaganden i utredningen:

1. Att inte redan från start öppna upp för möjligheten att låta fler aktörer genomföra granskningen av hållbarhetsrapporterna är oetiskt utifrån konkurrenssynpunkt. Förspränget som auktoriserade revisorer i allmänhet, och de sex stora aktörerna som utredningen själv nämner (PwC, EY, Deloitte, KPMG, Grant Thornton och BDO) i synnerhet, skulle erhålla blir svårt, för att inte säga omöjligt för andra aktörer att ta igen. Oberoende granskare skulle därmed få mycket svårt att i efterhand ta sig in på marknaden och de stora revisionsbyråerna skulle få, i det närmaste, oligopol på marknaden. Därtill blir sannolikt kostnaden avsevärt högre för beställande företag om endast ett fåtal aktörer tillåts göra valideringen.
2. Systemet för oberoende ackreditering, certifiering och granskning fungerar redan mycket väl, även inom områden som kan bedömas vara komplexa. Swedac och Sveriges ackrediterade företag har fungerande system för utbildning, examination, fortbildning, kvalitetskontroll, tillsyn etcetera, inom flera områden, i synnerhet hållbarhetsfrämjande sådana. Att befintliga system inte skulle vara möjliga att kostnadseffektivt och snabbt tillämpa för att möta kraven inom CSRD är därför antaganden som saknar saklig grund.

Dessutom, och särskilt med hänsyn till hållbarhetsområdet, tillhandahåller det etablerade ackrediteringssystemet i enlighet med internationellt erkända standarder (till exempel ISO/IEC 17021, ISO/IEC 17029, ISO/IEC 17065) en solid infrastruktur som är globalt erkända av regulatoriska myndigheter, finansmarknadsaktörer (t.ex. banker, investerare), industri och andra relevanta intressenter. I detta avseende möter ackrediteringssystemet intressenternas behov och säkerställer korrekt styrning och förmågan hos ackrediterade företag att utföra överensstämmelsebedömningar, samtidigt som det säkerställer oberoendet, som är ett grundelement i dessa standarder. Dessa standarder är öppna för alla att tillämpa, således även för ekonomiska revisorer

3. Flera europeiska länder, däribland Norge, Danmark, Italien och Österrike, kommer sannolikt tillåta oberoende kvalitetsgranskare inom CSRD-direktivet. I Frankrike står det redan klart att så blir fallet.

3.12.2 Krav på utbildning och fortbildning

Granskning av hållbarhetsrapportering ingår i dag inte obligatoriskt i den teoretiska utbildningen för auktoriserade revisorer. Utredningen föreslår därför användandet av direktivets möjlighet att låta revisorer, auktoriserade före 1 januari 2026, granska hållbarhetsrapporter så länge de fortbildar sig på området, i syfte att underlätta kompetensförsörjningen.

Kraven på revisorer hos oberoende granskare är å sin sida både höga och specifika. För att bli revisor krävs akademisk examen eller många års erfarenhet inom det specifika område du avser genomföra revision.

Swetic ställer sig därför frågande till ovan förslag som i praktiken innebär att det skulle vara mer lämpligt att låta en auktoriserad revisor med bristande kompetens granska en hållbarhetsrapport i stället för en ackrediterad revisor med både teoretiska och praktiska erfarenheter av hållbarhetsfrågor samt specifik branschkompetens.

Förutom att ge finansmarknaderna tillgång till information om miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning som är tillförlitlig, relevant och jämförbar, syftar direktivet till att låta företagen identifiera och hanterat sina egna risker och möjligheter relaterade till hållbarhetsfrågor. Därför är TIC-branschen en förutbestämd aktör för att oberoende verifiera de hållbarhetsupplysningar som krävs genom kunnig och erfaren personal och ett metodiskt tillvägagångssätt, transparent och enligt strikta specifikationer. Att inte inkludera oberoende leverantör av kvalitetsgranskningstjänster skulle därmed undergräva CSRD:s mål att säkerställa transparent företagsinformation om hållbarhet, eftersom det är just systemet för tredjepartsackreditering och bedömning av överensstämmelse som ger förtroende för tillhandahållandet av korrekt, tillförlitlig, jämförbar och trovärdig information.

Avslutningsvis vill Swetic därför poängtera att genom att utesluta fler aktörer som redan uppfyller CSRD-kraven från att genomföra granskningen av hållbarhetsrapporterna går svenskt näringsliv inte bara miste om viktig kompetens som kan göra verklig skillnad i företagens klimatavtryck, det bidrar även till snedvriden konkurrens och inom kort risken för allvarlig kompetensbrist. En risk som i förlängningen kan bidra till att svenska företag saknar än fler förutsättningar för att uppfylla kommissionens krav inom ramen för ett hållbart och klimatneutralt näringsliv.

Stockholm den 27 september, 2023

Med vänlig hälsning,
Jörgen Backersgård, ordförande i Swetic